

Foredrag fredag 15. oktober

INFORMASJONSMØTE

NTFs informasjonsmøte

Program for møtet presenteres i NTFs Tidende nr. 12, 2004.

Fredag kl. 0900–1015

Samtykke eller tvang i tannhelsetjenesten

Sekvensleder: Liv Lyssandtræ

Foredraget tar sikte på å øke kunnskapen om reglene i pasientrettighetsloven kapittel 4 om samtykke til helsehjelp, bortfall av samtykkekompetanse og håndtering av pasienter som motsetter seg behandling. Forbudet mot bruk av tvang vil bli utdypet og presisert.

Pasientrettighetsloven gir som hovedregel pasienter rett til å avgjøre om de ønsker helsehjelp eller ikke, herunder tannbehandling. Hvem har rett til å ta denne avgjørelsen (har «samtykkekompetanse») og når kan man gi tannbehandling selv om pasienten motsetter seg dette? Dette vil bli belyst ved hjelp av relevante eksempler, spesielt når det gjelder behandling av barn, senil demente og psykisk utviklingshemmede.

Anne Kristine Breivik
Rådgiver, Bergen

Målgruppe
Hele tannhelseteamet

Fredag kl. 0900–1000

11. september: Kan vi takle en slik katastrofe?

Sekvensleder: Liv Lyssandtræ

ID-gruppen ved Kripas og dens beredskap blir beskrevet og det blir pekt på styrken og svakheten i det amerikanske gjorde ved Wold Trade Center. Det vil også bli informert om norsk beredskap slik at man kan sammenligne med forholdene i USA, slik de beskrives i Dobrins foredrag.

Tore Solheim
Professor, Oslo

American Forensic Odontology: Adapting to Changing Times

The American Forensic Dentist is involved in a variety of United States judicial matters. A short review of these activities will be presented. The World Trade Center II Disaster changed the «old» model of mass disaster protocol. A close look at the recent tragedies of 2001 will highlight this lecture. Follow the New York City Victim Identification Team through the events of WTCII and American Airlines Flight 587 (265 victims). Lessons learned from these tragedies can only help with future unpredictable disasters.

Lawrence A. Dobrin

Assistant Chief, Forensic Dental Consultant for the office of the Chief Medical Examiner, New York City

Målgruppe

Tannleger, tannpleiere

Fredag kl. 1000–1200

Bruk av musikk i terapi: audioanalgesi i odontologi

Sekvensleder: Nina Wiencke Gerner

Hvorfor og hvordan bruke musikk i medisin/odontologi? Hvordan bruke musikk i medisin/odontologi?

Foredraget vil belyse hvordan lyd og musikk påvirker kropp og sinn, og hvordan dette kan utnyttes i behandling. Det vil bli gitt en oversikt over nyere forskning på musikk og medisin, og krydre framstillingen med illustrerende pasienteksempler.

Audun Myskja

Overlege ved Senter for livshjelp, Ski

Målgruppe

Hele tannhelseteamet

Fredag kl. 0900–1100

Litteratur og sykdom

Sekvensleder: Nina Wiencke Gerner

Foredraget vil ta utgangspunkt i den allmenne erkjennelsen av at sykdom lever sitt eget liv i språket og kulturen, både innenfor og utenfor den profesjonelle medisins verden. Sykdom kan *bety* så mangt: smerte, lidelse, tap, men også protest og gevinst; sykdom kan tolkes som skjebne, straff eller angrep, eller som naken biologisk realitet. Den kan fornektet og rasjonaliseres, eller dyrkes, romantiseres og sublimeres. Sykdom er slik sett utsatt for en språkliggjøring som grovt kan skilles i medisins rasjonelle, objektivistiske diskurs og sykdomserfaringenes subjektive fortolkninger, som får estetisk uttrykk i litterære fremstillinger. Eksempler fra litteraturen vil belyse forbindelseslinjene mellom litteraturvitenskap og medisin, inkludert eksempler som berører tannhelse.

Knut Stene-Johansen

Professor i allmenn litteraturvitenskap, Oslo

Målgruppe

Hele tannhelseteamet

Fredag kl. 1100–1200

Bära eller brista – vägar till en säkrare protetik

Sekvensleder: Gunhild V. Strand

Planlegging, gjennomføring og oppfølging er nødvendige forutsetninger for et godt resultat ved protetisk behandling. Likevel vil det kunne gå galt fra tid til annen. Kasus der behandlingen ikke alltid gikk i den retning man ønsket, blir diskutert. Årsakene til feilslagene er viktig å definere både for tanntekniker og tannlege – slik at læring kan høstes!

Erland Eggum
Tannlege, Sola

Varför går saker sönder i munnen? Varför frakturerar rötter, varför uppstår frakturer av protetiska konstruktioner och av implantatkomponenter? Varför krackellerar cementet sönder så att kronor och broar lossnar? I de allra flesta fall finns orsaken i utmattningsfrakturer.

I föreläsningen kommer begreppet utmattning att gås igenom. Ofta kan man med relativt små medel minska risken för utmattningsfrakturer. Baserat på kliniska fall kommer olika vägar till en säkrare protetik att presenteras.

Annika Torbjørner
Overtannlege, Göteborg

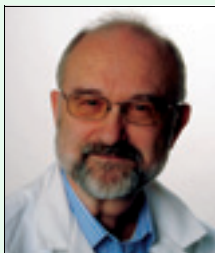
Målgruppe
Tannleger

Fredag kl. 1030–1200

Partialproteser – odontologiens sorte får eller lege artis behandling?

Sekvensleder: Anne Merete Aass

I denne presentasjonen gjennomgås de vanligste indikasjoner og kontraindikasjoner for bruk av partielle proteser. Viktige momenter for konstruksjon av protesene vil bli vektlagt og nødvendigheten av vedlikeholdsbehandling vil bli presisert. I foredraget vil det bli vist eksempler på både biologiske og tekniske komplikasjoner og årsakene til disse. Alternative løsninger vil bli diskutert.

Einar Berg
Professor, Bergen

Målgruppe
Tannleger

Fredag kl. 1030–1130

Erosjoner

Sekvensleder: Inger-Johanne Nyland

Erosjoner er blitt et stadig større problem. Årsaken er ikke alltid like lett å finne, og den er avgjørende for pasientens muligheter for stønad fra trygden. Ofte må det omfattende behandling til for å redde tannsettet. Det kan bli kostbart for pasienten og vanskelig for tannlegen. En rasjonell arbeidsgang blir belyst med kasus.

Helge Hekland
Tannlege, Bergen

Målgruppe
Tannleger, tannpleiere

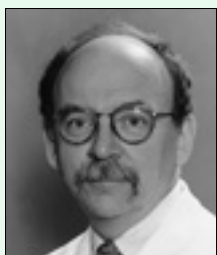
Fredag kl. 1030–1130

Implantat i tid og otid – eller bara når det behövs?

Sekvensleder: Gunhild V. Strand

Målet med denna sekvens er att:

- Öka kunskapen om komplikationer och svårigheter med implantatbehandling och nyansera den ibland mycket negativa uppfattning vad gäller konventionell tandstödd protetik.
- Ge bakgrunden till att den senaste generationen implantat, de endossösa, till en början mottogs med stor skepticism.
- Granska betingelserna under vilka de mycket goda resultaten erhållits vid långtidsuppföljning av implantstödda konstruktioner vad avser t.ex. lyckandefrekvens och förlust av marignalt ben.
- Redovisa resultat och komplikationer med tandstödd resp. implantatstödd protetik.
- Föreslå indikationer för implantat i tandlösa och partiellt betandade käkar.
- Ge synpunkter på utvecklingen av nya produkter vad avser implantatstödd protetik.

Johan Gunne
Professor, Sverige

Målgruppe
Tannleger

Fredag kl. 1330–1530

Tenner på flyttefot – hvordan trives de?

Sekvensleder: Nina Wiencke Gerner

Autotransplantasjon som behandlingsmetode vil bli belyst gjennom et foredrag som bygger på gjennomgang av et større pasientmateriale på autotransplantasjon fra Sentralsykehuset i Rogaland i perioden 1978 til 1997. Under presentasjonen vil det bli gjennomgått indikasjonsområder for autotransplantasjon og prosedyrer for teknisk utførelse. Videre vil risikofaktorer for komplikasjoner og endodontiske behandlingsmuligheter bli belyst og nyere klassifikasjon og behandling av resorpsjoner vil også bli presentert.

Asgeir Bårdsen
Førsteamanuensis, Bergen

Gro Christin Knudsen
Tannlege, Stavanger

Målgruppe
Tannleger

Fredag kl. 1330–1530

Lovende nytt resinbasert materiale for bondet, bakterietett obturering av rotkanalen

Sekvensleder: Nina Wiencke Gerner

Gilberto Debelian
Tannlege, Oslo

Målgruppe
Tannleger

Fredag kl. 1530–1630

Venus og mars – samme planet?

Sekvensleder: Aril Jul Nilsen

De beste verktøyene til teambygging:

- Å gjenkjenne og takle hersketeknikker.
- Hvordan bygge tillit og respekt i gruppen?
- Stå for hva du mener i et team-miljø.

Angelica Montez de Oca
Salg og markedsjef, Kvinneuniversitetet i Oslo

Samarbeidet mellom tannleger og tannpleiere – hvordan går det egentlig?

Vi ser på samhandling mellom yrkesgruppene:

- Hvem er nyttig for hvem?
- Samarbeidsformer og kulturforskjeller
- Faglig enighet og uenighet
- Takling av hersketeknikker
- Felles målsetning

Tove Stene

Jan Nielsen

Forskjeller i kompetansenivå og fordeler ved samarbeidet belyses gjennom eksempler fra kjeveortopedi og kariesdiagnostikk.

Innledning og paneldebatt med anledning til spørsmål fra salen.

Tove Stene
Kjeveortoped, Fredrikstad

Jan Nielsen
Tannlege, Alta

Tove Bakken
Tannpleier, leder i NTpF, Oslo

Oddveig Markeset
Tannpleier, Bærum

Målgruppe
Tannleger, tannpleiere

Fredag kl. 1330–1630

Tove Bakken

Oddveig Markeset

NIOM – Nytt og nyttig om dentalmaterialer

Sekvensleder: Anne Merete Aass

Helkeramiske broer – et alternativ til metallkeramikk?

Tanken på fast protetisk behandling med helkeramiske broar har funnits under lång tid. De faktiska möjligheterna när det gäller hållbara material och fullgod teknik för framställning har dock saknats tidigare. I detta föredrag belyser vi viktiga materialegenskaper hos moderna keramer och kliniska principer. Några aktuella kliniska studier kommer också att redovisas.

Stig Karlsson
Institutsjef, NIOM

Ketil Kvam
Senioringenjör, NIOM

Fredag kl. 1430–1510

Nye MK-legeringer – duger de?

Utvidelsen av EU har åpnet for nye impulser innen legeringer til protetik. NIOM har i samarbeid med Universitetet i Umeå og Göteborgs universitet undersøkt flere nye og etablerte MK-legeringer. Både standard testprosedyrer og eksperimentelle testmetoder er anvendt for å studere heften mellom porselen og metall, og korrosjonsegenskapene og biologiske reaksjoner både før og etter porselensforbrenning. Mens resultatene for legeringene ligger stort sett godt innenfor kravene til dagens standardtester, viser detaljert mikroskopering og nye testmetoder at standard-testene ikke fanger opp foruroligende aspekter som ligger i legeringenes metallurgiske oppbygning.

John E. Tibballs
Seniorforsker, NIOM

Fredag kl. 1515–1540

Biologiske effekter av lys fra herde- og blekelamper

Foredraget vil dreie seg om biologiske virkninger av optisk stråling fra lyskilder i tannpleien, med spesiell vekt på risiko for øyeskader. Det vil bli snakket om forskjellige lampetyper, grenseverdier for eksponering, sensibiliseringsreaksjoner og hvordan øynenes sårbarhet for optisk stråling forandres med alderen.

Ellen M. Bruzell
Gjesteforsker/Dr. scient, NIOM

Fredag kl. 1545 – 1610

Adhesjon – hva er nytt?

Gjennom markedsføring tilbys vi stadig nye og bedre bondingprodukter. Men skal vi gå for det nye eller fortsette med de gamle og kjente? Forelesningen tar opp det tannlegen bør vite om adhesjonsprinsipper og –komponenter for å velge det beste produktet.

Jon E. Dahl
Seniorforsker, NIOM

Fredag kl. 1615 – 1640

Målgruppe
Tannleger

Tid for hele sekvensen
Fredag kl. 1430 – 1640

Kariesrisk och intervall mellan bitewingundersökningar

Sekvensleder: Liv Lyssandtræ

Karies prediktion

«Hur bra kann vi förutsäga vilka som skall få ny karies, hos vilka kariesskador progredierar, och vad är rimlig risk i förhållande till undersökningsintervallens längd?»

Målet är att deltagarna skall få information om hur de kan förhålla sig till risk och behandlingsintervall i barn- och ungdomspopulationer med olika kariesprevalenser.

Innlägget kommer att handla om kariesutvecklingen i en barn- och ungdomspopulation och hur intervall mellan undersökningar kan anpassas till risker för ny karies eller kariesprogression.

Ingegerd Mejäre
Professor, Stockholm

Alle førskolebarn uten karies – en fremtidsvisjon

Om utvelgelse av individer med høy kariesrisiko

SMÅTANN-undersøkelsen har bekreftet at karies er et problem hos førskolebarn i Norge. Karies er særlig skjevfordelt blant de yngste. I USA er det lansert et mål om at alle barn skal være kariesfrie ved 6-årsalder. Hva kan vi få til i Norge og hva/hvem er det vi «kjemper» mot? I foredraget vil funn fra SMÅTANN-undersøkelsen og andre studier bli presentert med tanke på mulige strategier for forebygging. Skal vi konsentrere vår innsats om risiko-gruppene eller skal vi gi alle barn samme oppmerksomhet?

Ivar Espelid
Professor, Oslo

How useful are our efforts to identify caries-prone individuals?

Our ability to identify the high-risk individuals and our ability to give them individual protection against caries will be discussed. Early non-invasive treatment of active initial caries lesions will be introduced as an alternative to the high-risk strategy, the principle of which is that preventive efforts are targeted to initially healthy individuals who are thought to have a high risk of developing disease. Finally, the potential of population-based approaches for controlling caries in the Nordic countries is considered.

Hannu Hausen
Professor, Finland

Målgruppe
Tannleger, tannpleiere

Fredag kl. 1330–1630

Rosenmetoden

Sekvensleder: Vibeke Kjærheim

Muskelspenninger og muligheter til avspenning

Mange, både tannleger og deres pasienter har problemer med muskelspenninger, ikke minst i nakke, skuldre og kjeve. Rosenmetoden benytter berøring som bidrar til dyp avslapning og fysisk og følelsesmessig frigjøring, økt bevegelighet og økt selvinnsikt.

Trude Sellæg
Lærer og veileder i Rosenmetoden, Oslo

Målgruppe
Hele tannhelseteamet

Fredag kl. 1330–1430

Hva skjer i munnhulen hos terminale pasienter?

Sekvensleder: Vibeke Kjærheim

Foredragsholderen vil snakke om erfaringer i forhold til munn- og tannstell hos svært syke og døende pasienter. Med utgangspunkt i et undervisningsprosjekt ved Fyllingsdalen sykehjem vil rutiner og hjelpemidler for munnstell bli beskrevet.

Åshild Gjellestad
Leder for undervisningssykehjemprosjektet ved Fyllingsdalen Sykehjem

Målgruppe
Hele tannhelseteamet

Fredag kl. 1430–1530

Kom deg vekk, – ellers slår jeg!

Sekvensleder: Vibeke Kjærheim

Hva gjør man når den demente pasient blir aggressiv bare man nærmer seg med en tannbørste og slett ikke vil akseptere munn- og tannstell? I denne sekvensen vil det bli vist en video basert på Marte Meo-metoden som viser samhandlingen mellom personale og pasient i den aktuelle situasjonen. Konsekvenser av god og dårlig kommunikasjon blir tydeliggjort og filmen viser hvordan motstand mot endring blir minimalisert. Denne type veiledning for helsepersonale er på mange måter et nybrottsarbeid – som har vist seg svært vellykket!

Monica Alvheim

Sykepleier med videreutdanning i aldring- og eldreomsorg, Røde Kors sykehjem, Bergen

Målgruppe

Hele tannhelseteamet

Fredag kl. 1530–1630

HALL B4 – FAGDAG FOR TANNHELSESEKRETÆRER – FORMIDDAG

Sekvensleder: Aril Jul Nilsen

Selvtillit

Finn dine mål. Tenk løsningsorientert. Motstå hersketeknikker. Styrk din selvinnsett. Stå for hva du mener

- Hva er selvtillit og hvordan skapes den?
- Finn dine sterke sider og kjenn deg selv.
- Sett dine egne mål – hva er ditt livs store drøm?
- Hvordan vise hva du mener.

Angelica Montez de Oca

Markedssjef, Kvinneuniversitetet, Oslo

Fredag kl. 0900–0945

Karies kan behandles før det blir hull

Foredraget tar sikte på å oppdatere kunnskapene om hvordan karies kan behandles som en infeksjonssykdom.

- Hva legger vi i begrepene kariesprofylakse, interseptiv kariesterapi og fyllingsterapi?
- Kariesdiagnostikk
- Behandling av initiale karieslesjoner
- Fyllingsterapi med bruk av vevsbesparende teknikker

Magne Raadal

Professor, Bergen

Fredag kl. 0950–1050

Avslapping för patient och tandhelsesekretär

Tannhelsesekretären fyller en viktig funktion som stöd för den rädda och spända patienten. I föredraget ges tips om hur tannhelsesekretären kan minska stressen för både sig själv och patienten. Olika vägar för att minska stressen hos både patient och tannhelsesekretär diskuteras.

Karin Løfmark
Tannlege, Sverige

Fredag kl. 1055–1155

HALL B4 – FAGDAG FOR TANNHELSESEKRETÆRER – ETTERMIDDAG

Sekvensleder: Inger-Johanne Nyland

Samtykke eller tvang i tannhelsetjenesten

Foredraget tar sikte på å øke kunnskapen om reglene i pasientrettighetsloven kapittel 4 om samtykke til helsehjelp, bortfall av samtykkekompetanse og håndtering av pasienter som motsetter seg behandling, og det vil bli gitt en utdyping og presisering av forbudet mot bruk av tvang.

Pasientrettighetsloven gir som hovedregel pasienter rett til å avgjøre om de ønsker helsehjelp, herunder tannbehandling, eller ikke. I foredraget vil reglene om hvem som har rett til å ta denne avgjørelsen (har «samtykkekompetanse») og om når man kan gi tannbehandling selv om pasienten motsetter seg dette bli presentert, blant annet ved hjelp av relevante eksempler. Det vil særlig være fokus på behandling av barn, senil demente og psykisk utviklingshemmede.

Anne Kristine Breivik
Rådgiver, Bergen

Fredag kl. 1330–1430

Plastikk-kirurgi i munnen

Foredragsholder vil gi en oppdatering på hvilke behandlingsmetoder vi har for mukogingivale problemer. Hva er realistisk å forvente av resultat? Hvilke begrensinger har vi?

Prevalens, etiologi og behandling av mukogingivale problemer og utfordringer vil bli gjennomgått med særlig vekt på muligheter og problemområder.

Eirik Aasland Salvesen
Tannlege, Stavanger

Fredag kl. 1435–1535

Tid for hele sekvensen
Fredag kl. 0900–1535

Barns tannpuss – hvordan skal vi skape gode vaner?

Tannhelsesituasjonen hos barn har en negativ utvikling med for mange hull, selv om bildet ikke er så ensartet som det kan se ut fra media. Likevel ligger det utfordringer i forhold til å endre negative tendenser og etablere nye, gode vaner så tidlig som mulig og skape nye generasjoner med «null-hull»-holdninger.

Det er mange som jobber med informasjon og konkrete tiltak innenfor dette området. Alle gjør i og for seg en god jobb, men i dag jobbes det ikke særlig enhetlig og mye av informasjonen får derfor for lite gjennomslag.

Men hva kan vi faktisk gjøre – hvordan kan vi gå fra teori til praksis?

Frithjof Clausen

Pedagogisk Forum, konsulent innen marketing og kommunikasjon. Jobbet blant annet for Freia, Nidar, Orkla, NSB, Utdanningsforbundet, Barneombudet, Olympic Aid og prosjektet Familier med kronisk syke barn.

Fredag kl. 1000–1100

Dental Sør – presentasjon av nyheter

Nærmere program kommer i messekatalogen

Fredag kl. 1100–1200

Osseospeed – en ny generasjon dentale implantater

Astra Tech Implants, ledende innen implantatutviklingen, lanserer nå Osseospeed – en ny generasjon dentale implantater utviklet gjennom biologisk forskning.

Svein J. Hoel

Markedssjef Dental, Astra Tech AS

Fredag kl. 1330–1345

Airabrasion. Tooth structure, gone with the wind

Due to adhesive materials it has lead us to using minimally invasive tooth preparations. There are different new options available for this. Airabrasion is one of these innovative approaches. Air abrasion has many advantages producing no heat, being atraumatic, precise but the main drawback are lack of tactile feedback, impaired visibility for the operator and that if uncontrolled it can be a messy system. These fine alumina particles are extremely hard and go everywhere and can lead to scratches (f.e. watch, glasses, mirrors etc.). With new tip designs, active particle rotation and reduced pressure (f.e. the Sandman system) several drawbacks are compensated. Air abrasion is useful to clean fissures before exploring and sealing. Furthermore in preventive resin restorations caries can be removed selectively. Also the clean-up of the corrosion products from aged amalgamrestorations can be done very efficiently with airabrasion.

Oscillating instruments are also very useful for small cavity preparations. The SonicSys system of KaVo is excellent for class II and class III restorations and the potential for iatrogenic damage to the neighbouring teeth is minimized. Following both these systems in the concept of minimal invasive dentistry, one may obtain excellent seal provided that correct adhesive procedures are used.

Paul Lambrechts

Professor. D.D.S., Ph.D. Head of Conservative Dentistry and Endodontics, School of Dentistry, Oral Pathology and Maxillofacial Surgery, Catholic University of Leuven Belgium

Fredag kl. 1345–1430